

Nærings- og fiskeridepartementet

Fiskeridirektoratet

Ressursforvaltning og reguleringer

Økosystembasert forvaltning

Reguleringen må legge til rette for en langsiktig, føre-var-basert og bærekraftig forvaltning som kan sikre en fortsatt god ressurstilgang. Høsting av ressursene må skje i tråd med en flerbestandsforvaltning, og ut fra en langsiktig strategi om å sikre maksimalt utbytte av den totale produksjonen i havet. Selv om Norge har en av «verdens beste» fiskeriforvaltning, kan man ta forvaltningen til et høyere nivå hvor man ser alt liv i havet i sammenheng med hverandre. Gjennom en forvaltning som tar hensyn til samspillet i økosystemene vil man oppnå den høyest mulig fortjeneste i fisket over tid. Norges Kystfiskarlag er opptatt av at flerbestandshensyn må legges til grunn for forvaltningen av marine ressurser. Målsettingen med forvaltningen må være at bestandene – herunder de kommersielle, forvaltes på et slikt nivå at vi kan høste av de i all fremtid, og at vi kan øke verdiskapingen. Dette innebærer at arter som krill, raudåte må forbeholdes som fôr til de bestandene vi driver fangst på, og at også lodde og lignende arter bør forvaltes med henblikk på at de har en funksjon som viktige fôrarter.

Sjøpattedyrbestandene må forvaltes på en slik måte at de holdes på et forsvarlig nivå både for bestandene selv og for bestandene de lever av. Dette innebærer fortsatt fangst, og norske myndigheter må arbeide for å oppnå internasjonal forståelse for nødvendigheten av å holde sjøpattedyrbestandene på bærekraftig nivå. Norges Kystfiskarlag mener norske myndigheter må intensivere fokus internasjonalt på bærekraftig forvaltning og fangst av vågehval. Man bør jobbe for å få opphevet moratoriet til kvalfangstkommissjonen av 1982 og fangstforbudet av 1986, da begrunnelsen for dette er utdatert.

Atferdsregulering

Totalkvoter, minstemål, redskaps- og områdebegrensninger og en reduksjon i fisket med aktive redskaper må i større grad vektlegges som innsatsregulerende midler, fremfor strenge fangst- og adgangsreguleringer i den minste kystflåten som fisker med passive og selektive redskaper. En må i sterkere grad skille mellom havfiskeflåte og kystflåte, og mellom aktive og passive redskaper, for å legge grunnlaget for et bedre reguleringsregime for lokale ressurser.

Regulering av bruksmengde og røktingspåbud for alle redskapsgrupper må innføres. Fartøyets utrustning og bemanning om bord må være retningsgivende for øvre bruksmengde per fartøy. Rapporteringsplikt ved inn- og utmelding av bruk bør gjelde både innenfor og utenfor grunnlinjen. Det må innføres krav om AIS for alle fartøy som omsetter fisk og det må innføres minstekrav til utførelsen av fisket, eksempelvis ved fastsettelse av maksimal ståtid for garn og line i havet og maksimale halstørrelser for snurrevad.

Den teknologiske utviklingen i snurrevadfisket tilsier at stor snurrevad må reguleres som trål, og ikke som konvensjonelt redskap. Innenfor 4 n.mil må det være størrelsesbegrensning på snurrevad tilsvarende maksimalt 5 kveiler tau, redskapen må ikke brukes pelagisk, og dette må underlegges skjerpet kontroll. Det må kunne åpnes for andre løsninger i lokale reguleringer basert på lokale forhold og kunnskaper i samråd med alle redskapsgrupper. På gytefelt må all bruk av aktive redskaper forbys. For øvrig bes grensedragningsutvalgets innstilling lagt til grunn. Med bakgrunn i effektiviteten til autolinefartøy foreslås en krokbegrensning på 5000 kroker per døgn innenfor grunnlinjen.

Fartøy over 28 meter samt trålere må henvises til å fiske utenfor 12 – milsgrensen hele året. Alle fartøy som fryser fisk om bord, også de under 28 meter, må henvises til å fiske utenfor 12 - milsgrensen hele året.

Dersom prøveordningen i 2018, som har åpnet for at snurrevadfartøy under 11 meter kan fiske innenfor fjordlinjene videreføres, bør forutsetningene justeres. I år er det satt som forutsetning at fartøy må ha en største bredde på 4,5 meter og et lasterom under 20 m³. Vi mener breddebegrensningen bør fjernes og at det er tilstrekkelig å opprettholde forutsetningene knyttet til lengde og lasteromskapasitet.

Større fokus på råstoffkvalitet

Hensynet til kvalitet må vektlegges vesentlig større tyngde i forvaltningen og reguleringen av fiskeriene, for å øke eksportverdien på norske fiskeprodukter. Det må legges til rette for at en større andel av totalkvoten kan leveres og omsettes fersk. Av denne grunn mener vi derfor at kystflåten bør prioriteres i fordelingen. Økt miljøfokus fra marked og forbrukere, i tillegg til at landindustrien etterspør mer fersk levering, taler også for en slik ressursfordeling. Avsetninger til ulike ordninger må tilsvarende avregnes totalkvoten før fordeling på de enkelte gruppene. Av denne grunn mener vi derfor at kystflåten må prioriteres i fordelingen, da landindustrien etterspør leveringer fra kystflåten. Kravet om at fartøy skal være utstyrt for det fisket de driver, må innskjerpes. For å hindre at det fiskes og leveres fisk av dårlig kvalitet anbefales det å skjerpe krav til kvalitet, herunder røktning, bløgging og nedkjøling. Det må innføres sanksjoner mot «destruktivt» fiske og kontrollen av landinger for å hindre ulovlige og uriktige landinger bør økes. Det må iverksettes tiltak for å rydde opp i forhold i næringen som undergraver systemet. Herunder ulovlig overføring av fangst fra et fartøy til et annet både før og etter landing, luke ut båter som ikke er egnet til fiske, luke ut båter som ikke brukes, og få bort kreative løsninger for føring og levering av fangst mellom fisker og kjøper.

Det må skilles klart mellom havgående fartøy og kystfartøy i reguleringene. Norges Kystfiskarlag er sterkt imot at man samler kvotegrunnlaget til den minste flåten som hjemmelskvoter til store fartøyer, fordi dette undergraver funksjonen den minste flåten har som høykvalitets råstoffleverandører til lokale bedrifter og samfunn. Ytterligere heving av kvotetak, samt videre strukturering i gruppen under og over 11 meter må derfor stoppes.

Redskapsvalg, fangststørrelse og utstyr om bord har betydning for kvalitet. Alle bør strebe etter å ha best mulig kvalitet.

Faglig og uavhengig gjennomgang av trålstigen – fordelingsnøkkelen mellom hav- og kystflåte

Trålstigen har stor betydning for de langvarige rammebetingelsene som fiskerinæringa må forholde seg til, og innebærer at når totalkvoten av torsk er lav får trålerne 27 pst. av kvoten, stigende til 33 pst. på høye kvotenivåer. Det er også utviklet kvotenøkler for videre fordeling av gruppekvoter til det enkelte fartøy (NOU 2016:26 s.19). Fastsett fordelingsnøkkel mellom hav- og kystflåte har bidratt til forutsigbarhet i den årlige kvotefordelingen, men delingsbrøken har sitt utgangspunkt og begrunnelse fra 1989, en tid hvor trålerne oppfylte et samfunnsoppdrag med leveringsforpliktelser i samsvar med fiskerilovgivningens formål. Denne har aldri vært gjenstand for en faglig eller uavhengig gjennomgang, og baserer seg på et landsmøtevedtak fra Norges Fiskarlag. Landsmøtevedtaket legger grunnlaget for reguleringen av alle kvoteregulerte fiskeri. Siden 1989 har nye næringsorganisasjoner kommet til, og det fiskeripolitiske landskapet har utviklet seg. Etter hvert som trålernes plikter har gått over til å bli et tilbud, har hovedandelen av trålerne mistet sin betydning som råstoffleverandør til

landindustrien. Legitimiteten til fordelingsnøkkelen er som følge av dette kraftig svekket blant kystfiskere- og befolkning, landanlegg og kommuner som tradisjonelt har hatt fiskeri som en viktig næringsvei.

Med bakgrunn i overnevnte, mener Norges Kystfiskarlag at det er naturlig at delingsbrøken mellom hav- og kystflåte blir gjenstand for en faglig gjennomgang og revidering. Dagens fordeling er på ingen måte lovfestet, selv om den har hatt bred støtte av skiftende regjeringer og storting. Etter vårt syn må delingsbrøken ta utgangspunkt i hva den faktiske fordelingen har vært i den senere tid av landinger fra trålere med tilbudspått. Den trålerflåte som benytter sine konsesjoner i tråd med intensjonen med leverings- og bearbeidingspått må få beholde sine kvoter. Den andel som unndras forpliktelsene må gradvis kunne overføres til kystflåten gjennom justering av etablerte fordelingsnøkler. Dette er man avhengig av for at ressursforvaltningen skal ha legitimitet blant næringsaktører og befolkning – ikke bare enkeltaktører. En slik gjennomgang vil også sikre regjering og storting det kunnskapsgrunnlaget som tilsynelatende mangler for å få ferdigstilt en ny stortingsmelding om påttssystemet og kvotesystemet. Den vil også kunne bidra til å dempe det etter hvert så store presset fiskeriforvaltningen opplever med hensyn til ulike ekstrakvotordninger, som etter vårt syn er et symptom på en overordnet feilfordeling av kvoter. Alternativt må formålet med norsk fiskerilovgivning endres.

Kvotefordeling

Det må sikres at det avsatte kvantumet til kyst faktisk forbeholdes denne flåtegruppen gjennom å stoppe den utglidningen av kystfartøygruppen og overføringen av kvantum oppover i lengdegruppene, som reguleringen med fri lengdeutforming i kystflåten har medført. Hjemmelslengdeordningen bidrar til utilsiktede effekter på flåtestruktur og må derfor erstattes med faktisk lengde i reguleringer og kvotesystem. Idet kvoter når sin opprinnelige utløpstid må disse tilbakeføres til, og holdes i sine opprinnelige kvotegrupper etter faktisk lengde. Ved eventuelle salg/neste gang kjøpte kvoter omsettes skal også disse kvotene tilbake til gruppene de tidligere har tilhørt. Det bør gjøres unntak ved en overgang til regulering etter faktisk lengde der fartøyene som i dag har en faktisk lengde mindre enn sin hjemmelslengde. Disse fartøyene kan eventuelt få velge om de vil plasseres i gruppe etter sin nåværende eller opprinnelige lengde

En overgang til garanterte kvoter må innføres samtidig som det etableres kvotefleksibilitet på fartøynivå. Kvotefleksibilitet bør være større for de minste fartøygruppene.

For de minste fartøygruppene bør der fortsatt være en viss overregulering for å sikre mer forutsigbarhet, samt at minst mulig av et eventuelt restkvantum for gruppen blir fisket av den større fiskeflåten.

Kvotebytte mellom hav- og kystflåte

Norges Kystfiskarlag ba i henvendelse til Fiskeridirektoratet 4. september i år om at det i stedet for en ren overføring av ufisket hyse fra kystflåten til trål, ble foretatt et kvotebytte som innebar at kystflåten fikk et tilsvarende torsk kvantum i bytte mot hyseoverføringen. Dette med bakgrunn i trålflåtens avhengighet av blant annet hyse for å få tatt torsk kvoten pga innblanding, og at hysa har vært lite tilgjengelig for store deler av kystflåten. Den utfordrende situasjonen vedrørende åpen gruppe (torsk) innværende år bidro også til at Norges Kystfiskarlag ba om en slik løsning. Et formalisert og balansert kvotebytte vil kunne bidra til å dempe de utfordringene som både kyst- og havfiskeflåten har hatt de siste år. Som en prøveordning for 2019 foreslås derfor at et hensiktsmessig kvantum av trålernes torsk kvote holdes igjen til eventuelle kvotebytter med kystflåten til og med 30. september.

Åpen gruppe

Norges Kystfiskarlag ønsker at åpen gruppe fortsatt skal være åpen. Det må derimot være strengere kontroll på at fisken blir fisket med båten den blir levert på, samt at fartøyeier står ombord på fartøy. Det må samtidig være mulig å søke om dispensasjon fra kravet om at fartøyeier må stå ombord ved for eksempel sykdom. Norges Kystfiskarlag støtter en videreføring av forbud mot bruk av leieskipper i alle fiskerier som er regulert med åpne grupper, da dette vil bedre de samlede rammevilkårene for

fiskere uten deltakeradgang i lukkede fiskerier. Gitt en vedvarende alvorlig situasjon for åpen gruppe (torsk), må man forvente en økt deltakelse i andre åpne fiskerier kommende år.

Norges Kystfiskarlag krever at det skal være romslige kvoter i åpne grupper. Dette for at fiskere skal ha mulighet til å utnytte vandrende bestander. Dette sørger videre til at fiskere kan utnytte seg av endrede artssammensetninger som følge av endringer i økosystemet. I åpne grupper må kvotene være av en slik størrelse at det er mulig å drive et lønnsomt fiske. Dette innebærer at det må være mulig å justere avsetning til åpne grupper i større grad enn det er muligheter til innenfor dagens reguleringsopplegg. Innstramminger i reglene for eierkonstellasjoner (en fysisk majoritetseier) støttes. Reguleringene (herunder også åpen gruppe) bør stimulere til at det fiskes på andre fiskeslag enn bare torsk. En forbedret kapasitetsutnyttelse kan eksempelvis oppnås ved å regulere deltakelsen i åpen gruppe gjennom aktivitetskrav. Norges Kystfiskarlag støtter et AIS-påbud for alle fartøy som omsetter fisk, både i lukkede og åpne grupper.

Spesielt for åpen gruppe (torsk) i 2019

Norges Kystfiskarlag krever at årets overfiske (torsk) trekkes fra norsk totalkvote for 2019 før videre fordeling. I tillegg må det på sikt tilføres et større kvantum til åpen gruppe. Dette jf. åpen gruppes rolle som blant annet rekrutterings- og nedtrappingsarena for fiskere.

Det økte omsetningskravet fra annet fiskeri i kongekrabbefisket ble fra og med 2018 økt til 200 000 for å få hel kongekrabbekvote i 2019. Dette har også bidratt til et betydelig press i åpen gruppe (torsk). I høring om regulering av kongekrabbe for 2018 var økt omsetningskrav anbefalt fra myndighetshold, uten at dette var konsekvensutredet i lys av påvirkningen det ville få for situasjonen i åpen gruppe. Gitt åpen gruppes rolle og betydning for fiskerisamfunn tilsier at kvoten til åpen gruppe må økes.

Ulike ordninger

Ferskfiskordningen

- Det må stilles vesentlige kvalitetskrav til fisken som leveres gjennom ordningen. Fisk av redusert kvalitet må ikke kunne brukes som grunnlag for ferskfiskbonus.
- Avsatt kvantum til ferskfiskordningen tas fra toppen av totalkvoten. Dette da kystflåten er med på å utføre et samfunnsoppdrag til landindustrien fordi de er med på å sikre leveranser av råstoff.
- Et alternativ/supplement til ferskfiskordningen kan være et fritt fiske med passive redskaper (krok- og garn) for den minste kystflåten i tidsrommet 1. september til og med 31. desember.
- Kvotebonus i ferskfiskordningen må begrenses slik at den ikke overstiger 50 %. Kvotefleksibilitetsordningen er et godt nok supplement til et tak på 50 % dersom det skulle bli fisk stående igjen innenfor året.

Samfiskeordningen

- Norges Kystfiskarlag mener at så lenge hjemmelslengden legges til grunn som kriterium for deltakelse, undergraves intensjonen med ordningen. Ordningen bør på sikt avvikles, og inntil videre forbedres ved et krav om minst to mann om bord. Samfiske bør kun tillates for samfiskelag som samlet fyller et aktivitetskrav i andre fiskeri enn torskefisket.
- Det må ikke åpnes for overregulering for fartøy som deltar i samfiskeordningen. Videre må både aktive og passive fartøy være godkjent og utstyrt for det fisket de deltar i.
- Det må stilles krav til, samt følges opp, at de passive fartøy(ene) i samfiskelaget også oppfyller krav i henhold til egnethet og utrustning, jf. deltakerlovens § 8. Selv om deltakerloven i dag stiller krav til at fartøy skal være utrustet og egnet til å drive fiske eller fangst, er det gjort unntak for fartøy under 10,67 m, bygget før 2014 og som står eller tidligere har stått i merkeregisteret. Dette er en unntaksbestemmelse som ikke bør vedvare.

Distriktskvoteordningen

- Norges Kystfiskarlag ønsker ikke en videreføring av ordningen i 2019.
- Dersom ordningen videreføres mener Norges Kystfiskarlag at 3000 tonn til ordningen må tas fra leveringspliktige kvoter som tilhører Mehamn (ca 5000 tonn torsk Gamvik/Mehamn).

- Sekundært mener Kystfiskarlaget at 3000 tonn gis til fartøy under 21 meter som fisker med passive redskaper, med maks ekstra fartøykvote på 30 tonn per fartøy.
- Det kan videre ikke aksepteres at kystflåten, som er leverandører av det råstoffet som landindustrien etterspør, skal måtte bøte med kvotegrunnlag til en ordning med et høyst usikkert utfall.
- Dersom trålerne ikke er i stand til å levere etterspurt råstoff, som i denne sammenheng vil innebære ferskt råstoff av god kvalitet, er det selvsagt mulig å fordele dette kvantumet til kystflåten gjennom å endre delingsbrøken mellom trål- og kystflåte. Så lenge trålstigen ikke endres vil det eneste historisk riktige og rettferdige ovenfor alle parter være at en distriktskvote tas fra trål.

Rekrutteringskvoteordningen

- Det må utarbeides en overordnet strategi for rekruttering til fiskeryrket.
- Rekrutteringen til fiskeryrket må fortsatt romme muligheter for å etablere seg som fartøyeier, som er utfordrende nok med dagens kvotepriser.
- Rekruttering til fiskeryrket bør som hovedregel skje gjennom åpen gruppe.
- Rekruttering kan sikres gjennom 1) *tildeling av adgangsrettighet og kvotegrunnlag* (type rekrutteringskvoter) eller 2) *finansieringsstøtte* for å skaffe seg fartøy.
- Ved tildeling av rekrutteringskvoter deles disse ut vederlagsfritt på lån i et gitt antall år. De lånes ut f.eks. 10 år og deles deretter ut på nytt. Det må vises aktivitet gjennom hele låneperioden. De deles ut på krav liknende som i dag (utdanning/ansiennitet/geografi/kjønn) men søknad må behandles individuelt.

Ungdomsfiskeordningen

Ungdomsfiskeordningen er et viktig rekrutteringstiltak for å få flere unge til å velge fiske som yrkesvei. Norges Kystfiskarlag anbefaler at ordningen videreføres, og at perioden utvides til å gjelde hele året.

Kvotebonus for levendelagring bør avvikles.

Kystfiskekvoten

Ordningen må endres til å omfatte alle fartøy i åpen gruppe uavhengig av geografisk tilhørighet, dvs. også utenom tiltakssonen. Avsettingen til fordeling innenfor tiltakssonen (jf. Kystfiskeutvalget) symboliserer grunnlaget for bosettingen og kulturen i fiskeriavhengige kyst- og fjordsamfunn.

Med vennlig hilsen

NORGES KYSTFISKARLAG

Annsophie Kristiansen
daglig leder

Maylinn Stomperud
rådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten underskrift